

Ministeren bør i samarbejde med sagkyndige, faglige organisationer, forældresammenslutninger, relevante myndigheder m.v. udarbejde og fastsætte nærmere regler og minimumsnormer for, hvilke krav der skal være opfyldt, for at det fysiske miljø i vuggestuer, børnehaver, skolefritidsordninger og lignende institutioner for børn kan anses for fuldt forsvarligt.

Det drejer sig om krav til

- 1) almindelige opholdsrum, f.eks. loftshøjde, luft- rum, gulvareal, belysning, luftfornyelse, støj m.v. De gældende normer vedr. arealer og luftrum bør ændres. Det foreslås, at der mindst skal være 4 kvm. frit gulvareal pr. barn mod nu 2 henholdsvis 3 kvm., ligesom der skal være mindst 12 kubikmeter luft pr. barn, svarende til kravet for voksne. Der bør ligeledes indføres normer for støjniveauet,
- 2) særlige rum, f.eks. toiletforhold, køkkenforhold, soverum og lign.,
- 3) udendørsarealer, f.eks. arealkrav, krav til jordens ugiftighed, indretning af legepladser m.v. Der bør fastsættes normer for udearealets størrelse pr. barn, til vedligeholdelsen af legepladser og -redskaber m.v., ligesom jordens miljømæssige tilstand positivt skal fastslås,
- 4) placering i forhold til luft- og støjforurening,
- 5) de materialer, som børnene beskæftiger sig med. Institutionerne bør være forpligtet til kun at indkøbe materialer (maling, farvekridt, lim etc.), som er uskadelige at indånde, få i øjnene eller smage på.

Listen er ikke udtømmende. Andre minimumsbestemmelser og miljømæssige standarder kan komme på tale.

For det tredje er tilsynet med børneinstitutionerne lemfældigt eller ikkeeksisterende. Eksempelvis er det kommunalbestyrelsen, der er tilsynsmyndighed for selvejende børneinstitutioner. Tilsynsmyndigheden kan her let komme i en interessekonflikt mellem børnenes sikkerhed og sundhed på den ene side og økonomiske overvejelser på den anden side. På den baggrund er der brug for et anderledes virkningsfuldt, uvildigt og udefrakommende tilsyn.

Embedslægeinstitutionen har i den nuværende lovgivning alene en rådgivende og indstillende rolle og har ikke mulighed for hurtig og virkningsfuld indgriben. Embedslægen kan i dag alene anmode kommunalbestyrelse eller amtsråd om, at der udstedes påbud eller nedlægges forbud. Når det gælder institutioner, der ikke er kommunalt ejet, har kommunalbestyrelsen kompetencen, og for de kommunalt ejede institutioner

har amtsrådet denne kompetence. Denne ansvarsfordeling er ikke tilfredsstillende af flere grunde. For det første kan et nødvendigt påbud eller forbud forsinkes unødigt, og for det andet har kommunerne ofte indirekte en interesse i ikke at give de selvejende institutioner udgiftskrævende pålæg.

Det foreslås derfor, at embedslægeinstitutionen får til opgave at føre et effektivt tilsyn ved at tillægge institutionen mulighed for at trække på den nødvendige ekspertise og ved at give embedslægeinstitutionen hjemmel til at udstede påbud og forbud.

For det fjerde kræver en opgradering af det fysiske miljø i vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, skolefritidsordninger m.v. betydelige investeringer. Der er mange eksempler på, at økonomien forhindrer nødvendige forbedringer af forhold, der sætter børns helbred på spil. Det gælder både generelle forhold som indendørsarealet pr. barn eller støjniveauet, og det gælder mere specifikke problemfelter. Eksempelvis har man i Københavns Kommune brugt creosotholdige jernbanesveller til bl.a. legepladser. En rapport fra det rådgivende ingeniørfirma Rambøll viser, at svellerne afgiver et kræftfremkaldende stof. Men institutionerne har ikke råd til at fjerne svellerne og derefter reetablere legepladserne. Tilsvarende store problemer er der med den forurenede jord på legepladserne i næsten alle storbyernes daginstitutioner.

Som bekendt har kommunerne i de sidste år satset på kvantiteten i børnepasningsordningerne i stedet for på kvaliteten. Der er på den baggrund brug for et økonomisk incitament til at få rettet op på de miljøproblemer, der findes i børneinstitutioner, skolefritidsordninger m.v. Derfor foreslås det, at der oprettes en statslig pulje på 300 mio. kr., der kan gå ind i medfinansiering af forbedringerne, f.eks. gennem et 50% tilskud til konkrete projekter.

Som det femte har forældrebestyrelserne en vigtig rolle i arbejdet for sikkerhed og sundhed i institutionerne. Forældrebestyrelserne i daginstitutionerne, men selvfølgelig også enkelte forældre og ansatte bør kunne tilkalde embedslægen og forvente en hurtig reaktion, hvis de mener, der sker overtrædelser af lovgivningen. Derfor er det vigtigt, at bestyrelsen aktivt kan gå ind i miljøsager, herunder at bestyrelsen på forældrenes vegne kan inddrage embedslægen i miljøspørgsmål. Der er brug for initiativer, f.eks. en oplysningskampagne, der opmuntrer forældrebestyrelserne til at gå aktivt ind i miljøspørgsmål på institutionerne. Miljøspørgsmål kan også være et vigtigt emne i de såkaldte småbørnsråd, der samler alle forældrebestyrelserne i den enkelte kommune.